

การรับรู้และการเปิดรับข่าวสารเรื่อง
ยาเสพติด ของผู้ใช้แรงงาน เพื่อป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติด: กรณีศึกษา บริษัท
คอบร้า อินเตอร์ เนชั่นแนล จำกัด*

Perception and Media Exposure of Drug
Abuse Among Workers, for Drug Prevention
and Problem Solving: A Study Case of
COBRA International Company

วาสนา บุชาพันธ์**

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาช่องทางในการสื่อสารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมถึงศึกษาการรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารเรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กลุ่มประชากรตัวอย่างในการศึกษาคือ

* เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง การรับรู้และการเปิดรับข่าวสารเรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด: กรณีศึกษา บริษัทคอบร้า อินเตอร์ เนชั่นแนล จำกัด

** นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ใช้แรงงานของบริษัทคอปร้า อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จำนวน 344 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 29-39 ปี ประสบการณ์ในตำแหน่งพนักงานทั่วไป ระยะเวลาในการทำงาน 1-5 ปี

สมมติฐานที่ 1 การรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารด้านการรณรงค์ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด มีผลต่อความรู้เรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน ในระดับต่ำ โดยมีทิศทางตรงกันข้าม ($r = -0.243$, $p = .000$) กล่าวคือ การรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารด้านการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไม่ได้มีผลให้ผู้ใช้แรงงานมีความรู้เรื่องยาเสพติดเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพิ่มขึ้น และการรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารด้านการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด มีผลต่อความรู้เรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน ในระดับต่ำ โดยมีทิศทางตรงกันข้าม ($r = -0.278$, $p = .000$) กล่าวคือ การรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารด้านการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดเพิ่มขึ้น ไม่ได้มีผลให้ผู้ใช้แรงงานมีความรู้เรื่องยาเสพติดเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพิ่มขึ้น ข้อเสนอแนะ การรับรู้และการเปิดรับข่าวสารที่จะเกิดประโยชน์สูงสุด จึงควรเป็นการสื่อสารสองทาง ฉะนั้น โน้มนำของการดำเนินโครงการลักษณะนี้ ควรมีนโยบายในการให้ความรู้ในลักษณะของการสื่อสารสองทาง โดยอาจจัดชั้นให้ความรู้ หรือให้คำปรึกษาที่เป็นส่วนตัวร่วมด้วย

Abstract

The objective of this thesis is to search for effectiveness on preventive and corrective actions for drug problem. It will include the communication channel of the workers in order to prevent and solve

this drug problem. The 344 workers from Cobra International Co.,th which is located in Amata-Nakorn industrial estate are selected to be the population sample in this research. The tools that are used in this research are questionnaire, statistic data (frequency& percentage) and computer software.

Most of the persons answering this questionnaire are male which their ages are between 29-39 year olds and have experience in the general worker positions for 1-5 year.

First hypothesis, the perception and the exposure of anti-drug campaign do effect on the knowledge of the workers at the low level which is in the opposite direction ($r = -0.243$, $p = .000$). It means the perception and the exposure of anti-drug campaign do not effect on increasing their knowledge in terms of prevention and corrective actions. Furthermore the perception and exposure of drug knowledge enforcement is also effect on the knowledge of the workers at the low level which is in the opposite direction ($r = -0.278$, $p = .000$). It means the perception and the exposure of drug knowledge enforcement do not effect on increasing their knowledge in terms of prevention and corrective actions.

The suggestion for the perception to have maximum benefit is providing the knowledge in term of two-ways communication. So to implement this type of project should have policy to provide the knowledge in term of two-ways communication such as knowledge workshop or private consultant.

บทนำ

ยาเสพติดเกี่ยวข้องกับมนุษย์เป็นเวลายาวนาน การใช้ยาเสพติดบางกรณีก็เป็นประโยชน์ได้ แต่ในบางกรณีก็เป็นโทษ เช่น การที่แรงงานใช้ยาเสพติดเพื่อให้สามารถทำงานจำนวนชั่วโมงมากขึ้นเพื่อให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้นและเพียงพอต่อการดำรงชีพ การใช้ยาเสพติดในแรงงานโดยเฉพาะแรงงานในภาคอุตสาหกรรมเป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อในวงกว้างทั้งด้านสาธารณสุข อนามัย การแพทย์ สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ฯลฯ สำหรับภาคตะวันออก โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลทำให้เกิดการพัฒนาพื้นที่ในภาคตะวันออก เพื่อให้สอดคล้องกับการเป็นพื้นที่ทางเศรษฐกิจ มีการสร้างถนน ท่าเรือ โรงงาน อุตสาหกรรม เพื่อทำให้การขนส่งสินค้าสะดวก รวดเร็ว และเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง แนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกโดยเน้นภาคอุตสาหกรรม แต่ละเลยภาคการเกษตร ทำให้แรงงานจากภาคเกษตรกรรมไหลเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้น วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมก็เปลี่ยนแปลงไป ต้องต่อสู้แข่งขันกันมากขึ้นเพื่อให้สามารถมีงาน มีเงิน เพียงพอต่อการใช้ชีวิตและดูแลครอบครัว

จังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกที่มีนิคมอุตสาหกรรมอยู่หลายแห่ง และหนึ่งในนั้นคือนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ซึ่งเป็นแหล่งโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ แรงงานที่มาเข้าทำงานในโรงงานต้องทำงานกับเครื่องจักร ทำงานกับระบบการทำงานที่เป็นขั้นตอน รวมถึงอาจมีการทำงานล่วงเวลา สภาพการทำงานเช่นนี้จึงก่อให้เกิดความเครียดได้ง่าย การใช้ยาเสพติดเพื่อให้สามารถทำงานได้ทนได้นาน จึงเกิดขึ้นและแพร่หลายในแรงงานอุตสาหกรรม แรงงานกลุ่มนี้จึงอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด บริษัทคอบร้า อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด เป็นโรงงานที่ดำเนินกิจการด้านการผลิตและส่งออกอุปกรณ์กีฬาทางน้ำ เช่น วินเซิร์ฟ เซิร์ฟบอร์ด ฯ ได้ตระหนักถึงปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในโรงงานจึงได้เข้าร่วมโครงการโรงงานสีขาวเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาการรับรู้และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดของประชากรแรงงานใน

สถานประกอบการ ที่สถานประกอบการได้ร่วมกับภาคราชการในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด การรณรงค์เพื่อสร้างการตระหนักถึงภัยของยาเสพติด ว่ามีประสิทธิภาพในการป้องกันและเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่เพียงใด เพื่อนำผลจากการศึกษามาเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการรณรงค์และส่งเสริมความรู้เรื่องยาเสพติดให้แก่ผู้ใช้ยาเสพติดตามโครงการโรงงานสีขาวเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระยะยาวต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาช่องทางในการสื่อสารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
2. ศึกษาการรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารเรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

สมมติฐานของการวิจัย

1. การรับรู้และการเปิดรับข่าวสารด้านการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีผลต่อความรู้เรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน
2. การรับรู้และการเปิดรับข่าวสารด้านการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด มีผลต่อความรู้เรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ผู้ใช้แรงงานในบริษัท คอบร้า อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ที่ประกอบธุรกิจผลิตและส่งออกก๊าชทางน้ำ จำนวน 2,474 คน (ข้อมูลวันที่ 1 มิถุนายน 2554)

ขอบเขตด้านการจัดกิจกรรมการรณรงค์ส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานประกอบการจัดขึ้นช่วงเดือน

มกราคม - เดือนมิถุนายน 2554 การเก็บข้อมูลในครั้งนี้นำมาดำเนินการในช่วงเดือนกรกฎาคม - เดือนสิงหาคม 2554

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

1. การรับรู้และการเปิดรับข่าวสารด้านการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2. การรับรู้และการเปิดรับข่าวสารด้านการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

ตัวแปรตาม

ความรู้เรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงวิธีสื่อสารเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับผู้ใช้แรงงาน
2. เพื่อเป็นต้นแบบในการปรับปรุงวิธีการป้องกันยาเสพติดโครงการในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนครต่อไป

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้และเปิดรับข่าวสารด้านยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน ด้านการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และด้านการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดโดยการใช้แบบสอบถามเพื่อถามความคิดเห็นของผู้ใช้

แรงงาน โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและการสุ่ม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ใช้แรงงานของบริษัทคอปร้า อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด จำนวน 2,474 คน ซึ่งคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรของ Yamane¹ ได้เท่ากับ 344 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการดำเนินงานของโครงการโรงงานสีขาว ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิดและปลายเปิด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งงาน สถานภาพการสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและอายุงาน และการรับทราบประเด็นเกี่ยวกับยาเสพติดผ่านสื่อใดบ้าง

ส่วนที่ 2 การรับรู้ และการเปิดรับข่าวสาร เรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน ต่อการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาเสพติด โดยแบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ คือ การรับรู้และการเปิดรับข่าวสารด้านการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และการรับรู้และการเปิดรับข่าวสารด้านการณรงค์ส่งเสริมกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด จากนั้นทำการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

1. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 การทดสอบความเที่ยงตรง (validity) ของเครื่องมือ

¹ Taro Yamane. *Statistics-An Introduction Analysis*. 1973.

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ทำการพัฒนาจากแบบสอบถามต้นแบบ มาตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้เนื้อหา ในข้อคำถามของแบบสอบถามสามารถวัดครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการวัดได้ตรง ประเด็น โดยนำแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านทำการตรวจสอบ เครื่องมือ

2.2 การทดสอบความเที่ยง (reliability) ของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแนะนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาก่อนนำไปทำการทดลองใช้ (Try-out) กับพนักงานบริษัทคอปร้า อินเทอร์เน็ต จำกัด จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อถือได้ (Reliability Coefficient) ได้เท่ากับ .9796

สรุปได้ว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ด้านความเที่ยงตรงอยู่ในระดับที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้อย่างเหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

จัดตั้งบุญเพื่อแจกแบบสอบถามให้กับผู้ที่สนใจ และต้องการกรอกแบบสอบถามนั้นจริงๆ ทั้งนี้ ก่อนการจัดตั้งบุญได้ทำหนังสือขออนุญาตจากผู้บริหารของบริษัทคอปร้า อินเทอร์เน็ต จำกัด แล้ว

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพสมรส ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ใช้แรงงานต่อการรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารยาเสพติด เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยใช้ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 อายุ 29 - 39 ปี จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 61.9 ระดับการศึกษาสูงสุดมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 สถานภาพสมรสเป็นผู้ที่สมรสแล้ว จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 ตำแหน่งงานพนักงานทั่วไป จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 80.5 ระยะเวลาในการทำงาน 1 - 5 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 193 คน

2. การรับรู้ และการเปิดรับข่าวสาร เรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงานต่อการดำเนินงาน เพื่อป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด

ผู้ใช้แรงงานรับรู้สถานการณ์ยาเสพติดปัจจุบันจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 90.7 รองลงมารับทราบจากสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 77.6 ประเด็นการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดรับทราบจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 67.4 รองลงมารับทราบจากสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 57.0 ประเด็นจับกุมผู้เสพ/ผู้ค้า/ผู้ผลิต รับทราบจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 87.8 รองลงมารับทราบจากสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 79.4 ประเด็นการบำบัดฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติดในสถานประกอบการรับทราบจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมารับทราบจากการอบรม จำนวน 182

คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 และประเด็นผลจากการเสพยาเสพติดที่กระทบต่อสุขภาพและสังคม ได้รับความสนใจมากที่สุด จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 59.9 รองลงมาได้รับความสนใจเรื่องสิ่งพิมพ์ จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5

3. การรณรงค์ส่งเสริมกิจกรรม และการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการรับรู้การรณรงค์ ส่งเสริมกิจกรรม และการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยอันดับที่หนึ่ง คือ การจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อต่อต้านยาเสพติดเป็นการช่วยส่งเสริมให้ผู้ใช้งานใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ห่างไกลจากยาเสพติด รองลงมา คือ การตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของผู้ใช้งาน และการจัดตรวจสุขภาพพนักงานใหม่ก่อนเข้าทำงานเป็นการป้องกันยาเสพติดในสถานประกอบการได้ทางหนึ่ง ส่วนการจัดกิจกรรมประกวดคำขวัญต่อต้านยาเสพติด มีส่วนช่วยในการสร้างจิตสำนึกให้ผู้ใช้งานตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดให้มากขึ้น เป็นอันดับสุดท้าย

4. การส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

การจัดมุมมองความรู้เกี่ยวกับข่าวสารยาเสพติด เป็นการสร้างความตระหนักในการป้องกันตนเอง และครอบครัวของผู้ใช้งานในการป้องกันยาเสพติด มีการรับรู้อยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมา คือการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องโทษของยาเสพติดแก่ผู้ใช้งานสามารถทำให้ผู้ใช้งานตระหนักถึงโทษของยาเสพติดและมีความรู้ ในการป้องกันตนเองจากยาเสพติด และการให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานเพื่อป้องกันยาเสพติด ทำให้ผู้ใช้งานเข้าใจและให้ความร่วมมือในการป้องกันตนเองเพื่อผู้ใช้งาน และครอบครัวให้ห่างไกลจากยาเสพติดได้ เป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนการใช้เสียงตามสายช่วงเวลาพัก ทำให้ความรู้เรื่องโทษและพิษภัยของยาเสพติด สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้งานเพิ่มขึ้น มีการรับรู้ในระดับปานกลาง เป็นอันดับสุดท้าย

5. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน

พบว่าผู้ใช้แรงงานมีความรู้มากที่สุดเกี่ยวกับยาบ้าหรือยาขยัน เป็นชื่อเรียกของยาเสพติดประเภทยาบ้า จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 98.0 รองลงมาผู้ใช้แรงงานคิดว่ายาเสพติดประเภทยาบ้า อยู่ใกล้ตัวมากที่สุด จำนวน 332 คน คิดเป็นร้อยละ 96.5 และยาบ้าไม่เป็นสิ่งเสพติดตามธรรมชาติ จำนวน 303 คน คิดเป็นร้อยละ 88.1 เป็นอันดับที่ 2 และ 3 และผู้ใช้แรงงานมีความรู้ข่าวสารเสพติดเมื่อเข้าสู่ร่างกายไปแล้วจะไปกดประสาทส่วนต่างๆ ของร่างกาย คือ ยาเสพติดชนิดสารระเหย จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 เป็นอันดับสุดท้าย

อภิปรายผล

จากการศึกษา ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นสำคัญในเรื่องการรับรู้และการเปิดรับข่าวสารเรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สามารถนำมาอภิปรายร่วมกับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ในการศึกษาการรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารเรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เนื่องจากปัญหายาเสพติดในผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการเป็นปัญหาสำคัญส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ใช้แรงงาน ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน สังคมและความมั่นคงของประเทศ เมื่อสถานประกอบการนับเป็นบ้านหลังที่สองของผู้ใช้แรงงาน ดังนั้น สถานประกอบการจึงต้องมีนโยบายในการป้องกันไม่ให้อาการยาเสพติดแพร่ระบาดมากขึ้น และต้องมีแนวทางในการลดปริมาณการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้ลดน้อยลงไปด้วย

การรับรู้ และการเปิดรับข่าวสาร เรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงานต่อการทำงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จากผลการศึกษากลุ่มประชากรตัวอย่างจะเห็นได้ว่า สื่อที่เข้าถึงกลุ่มผู้ใช้แรงงานมากที่สุด คือโทรทัศน์

เพราะเป็นสื่อที่สามารถมองเห็น และฟังเสียงได้ด้วยความเร็วและทันต่อเหตุการณ์ ทำให้ผู้รับสารสามารถรับทราบและเข้าใจสารนั้นได้ทันทีจากภาพและเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ก็เป็นอีกสื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้แรงงานได้ ถึงแม้จะไม่มีเสียง แต่มีภาพและมีเนื้อที่ในการสื่อสารมากกว่า จากการศึกษารับรู้การเปิดรับข่าวสารด้านยาเสพติด จึงเห็นได้ว่าการสื่อสารจากสื่อสารมวลชนสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้แรงงานได้มากกว่า การสื่อสารข้อมูลของโครงการโรงงานสีขาว ที่สื่อสารผ่านสื่อภายในสถานประกอบการ นั้นเท่ากับว่าการสื่อสารตามโครงการไม่ประสบความสำเร็จไม่สามารถสร้างความสนใจ หรือสร้างความรู้ให้แก่ผู้ใช้แรงงานได้ อีกทั้งการรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารเรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงานต่อการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด จากสื่อบุคคลภายในสถานประกอบการ ก็ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้อันของผู้ใช้แรงงาน

ดังนั้นแล้วจึงต้องมีการนำเสนอผู้รับผิดชอบโครงการโรงงานสีขาว ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาสื่อประเภทสื่อสารมวลชน เช่น สื่อโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อให้การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นสถานการณียาเสพติด การป้องกัน ผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย รวมถึงการบำบัดฟื้นฟูให้โอกาส เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด เกิดประสิทธิภาพ และตรงกับความสนใจในการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มผู้ใช้แรงงานต่อไป

สำหรับการรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารด้านการณรงค์ส่งเสริมกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดมีผลต่อความรู้เรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด พบว่า ในการรับทราบประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับยาเสพติดผ่านสื่อ ด้านสถานการณียาเสพติดในปัจจุบัน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติดด้านการจับกุมผู้เสพ/ผู้ค้า/ผู้ผลิต และด้านบำบัดฟื้นฟูผู้้วยยาเสพติดในสถานประกอบการและด้านผลจากการเสพยาเสพติดที่กระทบต่อสุขภาพและสังคม พบว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของกลุ่มประชากรแรงงานมากที่สุด เพราะโทรทัศน์เป็นสื่อที่ผู้รับสารสามารถสัมผัสได้ด้วย การมองเห็น และการฟัง (Audio Visual Transmitter) มีความรวดเร็ว

ทันต่อสถานการณ์ ทำให้ผู้รับสารสามารถรับทราบและเข้าใจได้ทันที จากภาพและเสียง

นอกจากนี้สื่อสิ่งพิมพ์ก็เป็นอีกสื่อที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน ข้อสังเกตจากผลการศึกษาค้างนี้คือ แนวทางการให้ความรู้ของโครงการฯ ไม่ประสบความสำเร็จในการสร้างการรับรู้เท่ากับโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งสื่อโทรทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ถือเป็นสื่อมวลชน (Mass Media) ไม่ต่างจากบอร์ดประชาสัมพันธ์ และเสียงตามสาย แต่สิ่งที่ต่างกัน คือ การหมั่นเวียนของสารและความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ของการนำเสนอจากโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์มีมากกว่าโดยเฉพาะโทรทัศน์ที่มีตลอดเวลา ในขณะที่การไหลเวียนของสารในบอร์ดประชาสัมพันธ์มีน้อยกว่ามาก และรูปแบบการเข้าถึงผู้รับสารนั้นแตกต่างจากโทรทัศน์อย่างสิ้นเชิง นั่นคือไม่มีภาพเคลื่อนไหว และไม่มีเสียงจะต้องเป็นผู้ที่สนใจจริงๆ เท่านั้นจึงจะเดินไปรับสารที่ผู้ส่งสารมีเจตนาจะส่งให้ กล่าวสำหรับเสียงตามสาย ถึงแม้จะมีเสียงเหมือนกับโทรทัศน์แต่ผู้รับสารอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถเลือกรับได้ เมื่อสารที่ถูกส่งมาตามสายไม่ใช่ข้อมูลที่ต้องการหรืออาจยังไม่พร้อมรับเวลานั้น สารที่ถูกส่งจึงไม่ได้รับการยอมรับ การสื่อสารจะประสบความสำเร็จได้ด้วยกระบวนการรับรู้ เมื่อสารที่เสียงตามสายส่งมา ซึ่งเป็นการสื่อสารทางเดียว และผู้รับอาจไม่ต้องการหรือไม่พร้อมรับ ฉะนั้นการยอมรับสารจึงไม่เกิดขึ้น อันทำให้สารที่ส่งมาไม่สามารถดำเนินไปสู่การจัดระเบียบ การตีความ และการตัดสินใจและกระทำได้ดังนี้แล้ว จึงเห็นได้ว่าการสร้างการรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารของประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยเสียงตามสาย บอร์ดประชาสัมพันธ์จึงไม่ประสบความสำเร็จ

ส่วนประเด็นการบำบัดฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติดในสถานประกอบการ ผู้ใช้แรงงานรับทราบข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุดเช่นกัน แต่รองลงมาคือได้จากการอบรม ความแตกต่าง ในประเด็นนี้เมื่อเปรียบเทียบกับประเด็นอื่นๆ โดยเฉพาะประเด็นก่อนหน้าพบว่า ส่วนบุคคลในครอบครัว การประชุมตอนเข้าการอบรม รวมถึงเพื่อนร่วมงานเป็นสื่อบุคคล ที่ตัวบุคคลเป็นผู้นำข่าวสารจาก

บุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง ด้วยการติดต่อสื่อสารแบบตัวต่อตัว Davito ถือว่าเป็นอีกสื่อที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแรงงานในสถานประกอบการมีความแตกต่างกัน ระดับการศึกษาโดยเฉลี่ยยังไม่สูงนักความสามารถในการรับรู้และสามารถวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจึงยังไม่ประสิทธิภาพเท่าที่ควร

การรับรู้ของผู้ใช้แรงงานด้านการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด พบว่าการจัดมุมความรู้เกี่ยวกับข่าวสารยาเสพติดเพื่อให้ผู้ใช้แรงงานเกิดความตระหนักในการป้องกันตนเอง และการส่งเสริมครอบครัวของผู้ใช้แรงงานในการป้องกันยาเสพติดยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเช่นกัน เนื่องจากมุมส่งเสริมความรู้ยังอยู่เฉพาะจุด ณ โรงอาหารซึ่งอาจไม่ทั่วถึงกับผู้ใช้แรงงาน เพราะมีกลุ่มผู้ใช้แรงงานส่วนหนึ่งที่ไม่ได้ทานอาหารที่โรงอาหารแต่นำอาหารมาทานเอง ณ จุดที่ตนทำงานและใช้ช่วงเวลาตอนพักในการนอนพักผ่อน จึงเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้การส่งเสริมด้านนี้ไม่ประสบความสำเร็จ

สำหรับการบอกกล่าวสถานการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดในตอนเช้า ก็ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร อาจเนื่องมาจากพนักงานให้ความสนใจกับเป้าหมายในการทำงานมากกว่า และอาจเห็นว่ามีประโยชน์เรื่องของตนเอง ขณะเดียวกันการประชุมตอนเช้าไม่ได้เน้นการแจ้งข่าวอย่างจริงจัง รวมถึงเวลาในการประชุมตอนเช้าใช้เวลาเพียง 5 - 10 นาที ซึ่งอาจไม่เพียงพอสำหรับการสื่อสาร หากมองจากประเด็นที่มีการสื่อสารเรื่องการจับกุมผู้ค้าและผู้เสพพบว่ายังมีการรับรู้ที่น้อยมาก จึงทำให้การวิจัยนี้พบว่าการประชุมตอนเช้าไม่ประสบความสำเร็จในด้านการสื่อสารข่าวสารด้านอื่นๆ นอกจากเรื่องงาน จึงควรนำไปเป็นข้อเสนอในการปรับปรุงการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เสียงตามสายก็เป็นอีกสื่อที่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากเสียงตามสายในบางอาคารชำรุด และยังไม่ได้รับการซ่อมแซม

² Joseph A. DeVito. *The International Communication Book*. 1955.

เนื่องจากในช่วงประมาณก่อนข้างสูง จึงทำให้สื่อประเภทนี้ไม่ประสบความสำเร็จในการสื่อสารสู่ผู้ใช้แรงงานกลุ่มตัวอย่าง รวมถึงในช่วงพักกลางวัน แรงงานที่ไม่ได้เดินมาทานข้าวที่โรงอาหาร ก็จะไม่ได้รับทราบข่าวสาร ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้แจ้งเพิ่มเติมว่า อยากให้มีการเพิ่มการสื่อสารเรื่องเสียงตามสายให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น การเปิดเพลงสลับกับการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด และข่าวสารของบริษัท เพื่อให้ผู้ใช้แรงงานได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้นอีกช่องทาง

และจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างได้แจ้งว่า อยากให้มีการเพิ่มการสื่อสารเรื่องเสียงตามสายให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น การเปิดเพลงสลับกับการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด และข่าวสารของบริษัท เพื่อให้ผู้ใช้แรงงานได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้นอีกช่องทาง แต่ผลของการให้ความรู้ผ่านเสียงตามสายอาจไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากหลายอาคารระบบเสียงตามสายชำรุด จึงทำให้ไม่ได้รับข่าวสารทันเหตุการณ์ เพราะบางครั้งช่วงพักกลางวันนอนพักผ่อนอยู่บริเวณที่ทำงานไม่ได้เดินมาทานข้าวที่โรงอาหารจึงทำให้ไม่ได้รับข่าวสารทั่วถึง ซึ่งรวมถึงข่าวสารด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่เฉพาะเรื่องยาเสพติดเท่านั้น

การรับรู้และการเปิดรับข่าวสารเรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จากการทดสอบสมมติฐานที่ 1 การรับรู้และการเปิดรับข่าวสารด้านการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด มีผลต่อความรู้เรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน พบว่า ผลการทดสอบไม่เป็นตามสมมติฐานโดยผลการวิจัยปรากฏว่าเมื่อผู้ใช้แรงงานรับรู้ และเปิดรับข่าวสารด้านการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดเพิ่มขึ้น ไม่มีผลต่อความรู้เรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน เช่นเดียวกับการจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อต้านยาเสพติดเป็นการช่วยส่งเสริมให้ผู้ใช้แรงงานใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ห่างไกลจากยาเสพติด ก็พบว่า การที่ผู้ใช้แรงงานร่วมกิจกรรมกีฬาเพื่อต้านยาเสพติดมากขึ้น ไม่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน ซึ่งหากพิจารณาจากปัจจัยด้านการศึกษา อาจกล่าวได้ว่าผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับประถมศึกษา อาจทำให้ความสามารถในการตีความกิจกรรมและเป้าหมายแทรกที่ปรากฏในการจัด

กิจกรรมมีไม่มากนัก ขณะเดียวกันกิจกรรมกีฬาจัดขึ้นเป็นประจำช่วงพักเที่ยง โดยในระหว่างการแข่งขันจะมีการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดสอดแทรกผ่านเสียงตามสาย ฉะนั้นแม้จะพยายามทำให้การเล่นกีฬากลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน โดยมีการให้ความรู้สอดแทรกในระหว่างการจัดกิจกรรม แต่ก็ไม่สามารถทำให้ผู้ใช้แรงงานมีความรู้เพิ่มขึ้น เพราะการให้ความรู้ระหว่างการเล่นกีฬาที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ทำให้คนเกิดความเคยชินไม่ตระหนักถึงความสำคัญของสาร และเป้าหมายของสารที่ผู้ส่งสารตั้งใจส่งให้กับผู้รับสาร นอกจากนี้โดยปกติแล้วการเล่นกีฬาถือเป็นกิจกรรมสร้างความสามัคคีและความผ่อนคลาย แต่การสอดแทรกความรู้เข้ามา อาจทำให้ผู้รับสารเกิดความตึงเครียดและปฏิเสธสารหรือความรู้ด้านยาเสพติดนั่นเอง

ดังที่ ฌ็อง-ฌัก กูแซร์³ ได้ให้ความหมายเรื่องความขัดแย้ง (Conflict) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหรือกลุ่มหนึ่งเห็นว่า บุคคลหรือกลุ่มอื่นกระทำการบางอย่างที่อาจส่งผลกระทบต่อความสนใจ หลักการของตน ประกอบด้วยการไม่เห็นด้วยในความสนใจระหว่างบุคคลหรือกลุ่ม การรับรู้ถึงการไม่เห็นด้วย โดยความขัดแย้งประกอบด้วยสิ่งสำคัญต่อไปนี้⁴ การไม่เห็นด้วยในความสนใจระหว่างบุคคลหรือกลุ่ม

1. การรับรู้ถึงการไม่เห็นด้วย
2. การเชื่อว่าอีกฝ่ายจะขัดขวาง หรือกำลังขัดขวางในความสนใจ
3. การกระทำที่เป็นการสร้างการขัดขวางอย่างชัดเจน

หากมองจากสภาพความเป็นจริงของบริษัทรถยนต์ตัวอย่าง พบว่า

1. ผู้ใช้แรงงานหรือไม่ได้สนใจการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดจากการจัดกิจกรรมกีฬา แต่ผู้ใช้แรงงานมีความชอบและผูกพันต่อการเล่นกีฬานั้น หมายความว่า การรณรงค์ด้วยวิธีนี้ไม่ได้ผลในการสร้างการรับรู้ด้านยาเสพติด

³ ฌ็อง-ฌัก กูแซร์. พฤติกรรมองค์กร. 2551. หน้า 214.

⁴ ฌ็อง-ฌัก กูแซร์. ด.ด.

2. การรับรู้ถึงการไม่เห็นด้วย เช่น ผู้ใช้แรงงานมีการรับรู้ถึงนโยบายบริษัทเรื่องการตรวจหาสารเสพติดในปีสภาวะของผู้ใช้แรงงานเพื่อลดระดับความรุนแรงของปัญหาสารเสพติด ซึ่งอาจมองได้เป็นสองด้านคือ กลุ่มผู้ใช้แรงงานที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจะให้ความร่วมมือและแสดงความเห็นด้วย ขึ้นขมต่อนโยบายของบริษัท รวมถึงบางส่วนมองว่านโยบายการบำบัดหรือมาตรการเรื่องยาเสพติดไม่มีความเข้มข้น ไม่จริงจังมากพอ ส่วนผู้ใช้แรงงานอีกกลุ่มอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจะไม่ให้ความร่วมมือกับนโยบายและการตรวจหาสารเสพติดในปีสภาวะ รวมถึงพยายามหลีกเลี่ยงในการเข้าตรวจสุขภาพประจำปี เพราะเกิดความกลัวการตรวจหาสารเสพติด

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารด้านการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดมีผลต่อความรู้เรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน

ผลการทดสอบสมมติฐานไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยการวิจัยครั้งนี้พบว่า การรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารด้านการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ใช้แรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรเทพ เริงยุทธนาวิโน⁵ ที่พบว่าระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด คือผู้ใช้แรงงานที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ

สำหรับผลการวิจัยด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประเด็นการเปิดรับจากบุคคลในครอบครัวเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านยาเสพติด การจับกุมผู้เสพ ผู้ค้า ผู้ผลิต และการบำบัดฟื้นฟูผู้ป่วย ยังไม่ประสบความสำเร็จ อาจเป็นเพราะส่วนใหญ่ครอบครัวของผู้ใช้แรงงานไม่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่ถูกต้อง ซึ่ง

⁵ ศรเทพ เริงยุทธนาวิโน. การสื่อสารเพื่อการป้องกันยาเสพติดของกลุ่มผู้ใช้แรงงานโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล. 2538.

สอดคล้องกับงานวิจัย ชวัญใจ ผลิเจริญสุข⁶ ที่ได้ศึกษาเรื่องการสื่อสารในครอบครัวกับความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งพบว่ารูปแบบการสื่อสารในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับยาบ้า การเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์และวิทยุไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับยาบ้า ซึ่งในส่วนนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ของบริษัท กรณีตัวอย่างมีระดับการศึกษาเพียงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และสื่อที่เข้าผู้ใช้แรงงานสามารถเข้าถึงได้มากที่สุดคือ สื่อโทรทัศน์ ซึ่งในบางครั้งการทำงานของโทรทัศน์ที่ประสบความสำเร็จเนื่องจากมีลักษณะพิเศษคู่เป็นธรรมชาติ รูปแบบรายการเดิม คือ ข่าว สารคดีละคร รวมถึงสื่อโทรทัศน์ใกล้ตัวและรับบริการแบบไม่ต้องจ่ายเงินโดยตรง⁷

สำหรับสาเหตุของการดูโทรทัศน์สำหรับชนชั้นกลางและชนชั้นนำจะมีแบบแผนคล้ายกันคือ ดูเพราะความบังเอิญ ในขณะที่ชนชั้นกลางจะดูเพื่อความรู้อะไรและดูเพื่อนำเอาไปใช้⁸

ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้อาจอธิบายได้จากปัจจัยการเลือกรับข่าวสารของผู้ใช้แรงงาน⁹ และความสามารถในการรับรู้ (Cognitive Abilities) ซึ่งเป็นความสามารถในด้านการวิเคราะห์เชื่อมโยง และตีความสิ่งที่ได้รับรู้อย่างมีความหมาย ซึ่งแต่ละคนมีความสามารถไม่เท่ากัน อาจด้วยสติปัญญา อารมณ์ และสังคมไม่เท่ากัน หรือแม้แต่การผ่านการฝึกฝนพัฒนา บางคนมีความยืดหยุ่น ตีความ หรือบางคนมีความเชื่อมโยงพบเห็นเข้าด้วยกันได้ใกล้เคียงหรือถูกต้องนั่นเอง

⁶ ชวัญใจ ผลิเจริญสุข. การสื่อสารในครอบครัว กับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร. 2539.

⁷ กาญจนา แก้วเทพ. การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์ CRITICAL THEORY แนวคิดและตัวอย่างงานวิจัย. 2552. หน้า 217.

⁸ กาญจนา แก้วเทพ. ล.ด.

⁹ Julia T. Wood. *Interpersonal Communication Everyday Encounter*. 1999.

จากประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ระดับการศึกษาของผู้ใช้แรงงาน คือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจอธิบายได้ว่าเป็นเพราะปัจจัยทำให้ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือเมื่อผู้ใช้แรงงานมีการรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารด้านการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดเพิ่มขึ้น จะไม่มีผลต่อความรู้เรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน อาจมองว่าการที่ผู้ใช้แรงงานได้รับการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดมากขึ้น ซึ่งรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสาร ผู้รับสาร ในรูปแบบนี้จะเป็นแบบการสื่อสารทางเดียว (One-way communication) ซึ่งหมายความว่า ผู้ส่งสารจะเป็นผู้ควบคุมสื่อ¹⁰ ผู้ใช้แรงงานซึ่งเป็นผู้รับสื่อ และสื่อที่มีผู้ใช้แรงงานเปิดรับ ด้านการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ด้วยการจัดมุมความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งการตีความตัวนำสื่ออย่างบอร์ดประชาสัมพันธ์อาจตีความได้ไม่เท่ากัน ซึ่งระดับการศึกษาก็มีส่วนในการตีความหมายของสื่อด้วยเช่นกัน การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และโทษของยาเสพติด ก็เป็นอีกทางในการส่งเสริมความรู้ให้แก่กลุ่มผู้ใช้แรงงาน โดยการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลเป็นการเลือกสรร (Selective Attention) ซึ่งกระบวนการในการเลือกรับข่าวในการรับรู้ของบุคคล¹¹ ผู้ใช้แรงงานสามารถเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective) ข่าวสารจากแหล่งข่าวสารต่างๆ ตามความสนใจ และความต้องการของตน เพื่อนำมาใช้แก้ไขปัญหา และเป็นข้อมูลเพื่อสนองความต้องการของตนและหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกของตนเองได้ รวมถึงยังมีการเลือกรับรู้หรือเลือกตีความ (Selective Perception and Selective Interpretation) สารที่ได้รับตามประสบการณ์ของแต่ละคน ผู้รับสารจะมีการตีความข่าวสารที่ได้รับมาตามความเข้าใจของตนเอง หรือตามทัศนคติ ประสบการณ์ ความรู้ ความเชื่อ ความต้องการ และแรงจูงใจของตนในขณะนั้น อันมีผลถึงการเลือกจดจำ (Selective Retention) ด้วยหลังจากให้ความสนใจ เลือกรับรู้และ

¹⁰ กาญจนา แก้วเทพ. ส.ด.

¹¹ Joseph Thomas Klapper. *The Effect of Mass Communication*. 1960.

ตีความข่าวสารไปในทิศทางที่สอดคล้องกับทัศนคติ และความเชื่อของตนแล้ว บุคคลยังเลือกจดจำเนื้อหาสาระของสารในส่วนที่ต้องการจำไว้เป็นประสบการณ์ ในขณะที่เดียวกัน ก็มักจะลืมข่าวสารที่ไม่ตรงกับความสนใจของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ชวัญใจ ผลิเจริญสุข¹² ได้ศึกษาเรื่องการสื่อสารในครอบครัวกับความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผลพบว่ารูปแบบการสื่อสารในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับยาบ้า การเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์และวิทยุไม่มีความสัมพันธ์ กับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับยาบ้า

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาสภาพการรับรู้และการเปิดรับข่าวสารเรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเห็นสมควรนำมาเสนอแนะสำหรับงานวิจัย ดังนี้

จากการที่ผู้วิจัยสำรวจจากกลุ่มผู้ใช้แรงงานทำให้ทราบว่ากรณีที่พนักงานมีการเปิดรับข่าวสารการรณรงค์ความรู้เรื่องยาเสพติดแต่ขาดการแนะนำให้คำปรึกษาคำแนะนำควบคู่ไป ทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกิจกรรมไม่เกิดขึ้น ดังที่กิจกรรมหรือโครงการได้วางเอาไว้ ทั้งนี้เพราะหากมีการแนะนำให้ปรึกษาเพิ่มเติม อาจทำให้พนักงานมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดมากขึ้น เพราะการที่ผู้ใช้แรงงานเปิดรับข่าวสารด้านการรณรงค์หรือการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดเพิ่มขึ้นนั้นอาจเกิดขึ้นจากสภาวะของความก้าวหน้าของสื่อและการตัวนำสื่อที่เข้าถึงกลุ่มผู้ใช้แรงงานมากขึ้น เช่น สื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เข้าถึงทุกกลุ่มทุกเพศทุกวัยมากขึ้น การที่จะรับสื่อและตีความให้ไปในทิศทางเดียวกันนั้นต้องอาศัยการให้คำแนะนำจากผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องด้วยเช่นกัน ฉะนั้นการรับรู้และการเปิดรับข่าวสารจะเกิดประโยชน์สูงสุด จึงควรเป็นการสื่อสารสองทาง ฉะนั้นในแง่ของการดำเนินการ

¹² ชวัญใจ ผลิเจริญสุข. ด.ด.

โครงการลักษณะนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าทางโครงการควรมีนโยบายในการให้ความรู้ในลักษณะของการสื่อสารสองทาง โดยอาจจัดซุ้มให้ความรู้ หรือให้คำปรึกษาที่เป็นส่วนตัวร่วมด้วยก็ได้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เพื่อให้การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้อันจะนำไปสู่ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ดียิ่งขึ้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้ (1) การวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการรับรู้ของผู้ใช้แรงงานด้านยาเสพติด อาจมีการขยายกลุ่มประชากรให้กว้างขึ้น คือ อาจมีการวิจัยให้ครอบคลุมไปยังสถานประกอบการอื่นๆ ที่อยู่ในนิคมอุตสาหกรรม รวมถึงอาจเป็นงานวิจัยขนาดใหญ่ที่มีกลุ่มประชากรเป็นแรงงานทั้งหมดในเขตจังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาภาพรวมของการรับรู้ และการเปิดรับข่าวสารเรื่องยาเสพติดของผู้ใช้แรงงาน เพื่อทำการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างชัดเจนและรัดกุมมากขึ้น (2) การทำวิจัยครั้งต่อไปอาจเป็นการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ที่มุ่งเน้นมีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มผู้ได้รับการบำบัดฟื้นฟูยาเสพติดในสถานประกอบการเพิ่มเติมมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกอันนำไปสู่การแสวงหาแนวทางในการปรับปรุงวิธีการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ให้มีประสิทธิภาพและทันกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นจริง (3) การศึกษาการต่อต้านการรับรู้ของแรงงานที่มีลักษณะที่กลายเป็นอคติของแรงงานที่มีต่อกิจกรรมลักษณะนี้ ทั้งๆที่กิจกรรมของโครงการโรงงานสีขาว มีเป้าหมายในการให้ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อรณรงค์ส่งเสริมกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และต้องการให้ผู้ใช้แรงงานได้มีการรับรู้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้กิจกรรมและโครงการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด สามารถดำเนินการทั้งในเชิงรุกและเชิงรับได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

รายการอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์ *CRITICAL THEORY แนวคิด และตัวอย่างงานวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์, 2552.
- ขวัญใจ ผลเจริญสุข. การสื่อสารในครอบครัว กับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับยาบ้า ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประชาสัมพันธ์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2551.
- ศรเทพ เริงยุทธนาชีวิน. การสื่อสารเพื่อการป้องกันยาเสพติดของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน โรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประชาสัมพันธ์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- DeVito, J. A. *The International Communication Book*. Boston: Allyn & Bacon, 1995.
- Klapper, J. T. *The Effect of Mass Communication*. Glencoe: The Free Press, 1960.
- Wood, J. T. *Interpersonal Communciation Everyday Encounter*. Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company, 1999.
- Yamane, T. *Statistics-An Introduction Analysis*. Tokyo: Hapa International Edition, 1973.